

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/219/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116213404
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8116213404.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: mBank SPOLKA AKCYJNA, akciová spoločnosť, so sídlom Senátorská 18, Warszawa, Poľska republika, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky mBank S.A., pobočka zahraničnej banky so sídlom Pribinova 10, Bratislava, IČO: 36819638, zastúpený: Bartošík Šváby s.r.o. so sídlom Plynárska 7/A, Bratislava p r o t i žalovanému: V. O., RČ: XXXXXX/XXXX, bytom N. X, o zaplatenie 1.324,56 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.

Strany n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou zo dňa 28.6.2016 sa domáhal zaplatenia istiny vo výške 1324,56 Eur, kapitalizovaného príslušenstva vo výške 653,16 Eur, zmluvného úroku zo žalovanej sumy vo výške 17,99% ročne od 22.5.2014 a úroku z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 1.977,72 Eur od 22.5.2014 do zaplatenia. Nárok uplatnil zo zmluvy o používaní kreditnej karty, ktorou bol poskytnutý žalovanému úver s limitom do 2.000 Eur a úrokovou sadzbou 17,99% ročne. Žalovaný sa úver zaviazal splácať najmenej vo výške minimálnej splátky a keďže tento svoj záväzok neplnil, v súlade s obchodnými podmienkami žalobca od zmluvy odstúpil. Mal za to, že keďže úverová zmluva je absolútnym obchodom riadi sa, ako aj všetky práva a povinnosti z nej vyplývajúce, Obchodným zákonníkom okrem práv a povinností vyplývajúcich z § 52 až 54 Občianskeho zákonníka. Vyslovil preto názor, že odstúpenie od zmluvy je potrebné posúdiť podľa Obchodného zákonníka, konkrétne § 506, v zmysle ktorého má žalobca nárok aj na zmluvné úroky. V tejto súvislosti poukázal aj na § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého pri odstúpení od zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo strany spotrebiteľa je tento povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok. Ohľadom premičania uviedol, že je potrebné opäť vychádzať z Obchodného zákonníka a teda štvorročnej premičacej lehoty ako to ustálil Najvyšší súd ČR v rozsudku 32Cdo 3337/2010.

2. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, aj keď táto mu bola doručená ešte dňa 11.7.2016. Nedostavil sa ani na pojednávanie, aj keď predvolanie mu bolo doručené riadne a včas, pričom svoju neúčast' neospravedlnil na rozdiel od právneho zástupcu žalobcu, ktorý súhlasil, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti. Súd preto s poukazom na § 180 CSP konal a rozhodol v neprítomnosti strán.

3. Súd vykonal dokazovanie zmluvou o používaní kreditnej karty zo dňa 26.1.2012, žiadosťou o poskytnutie kreditnej karty s formulárom o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere, výpisom z kreditnej karty, odstúpením od zmluvy zo dňa 19.3.2014 s doručenkou, všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu a zistil tento skutkový stav:

4. Strany uzavreli dňa 26.1.2012 formulárovú zmluvu o používaní kreditnej karty. Podľa bodu 1.1 žalobca sa zaviazal poskytnúť žalovanému úver v podobe revolvingového limitu na kreditnú kartu maximálne do výšky 2.000 Eur. Lehota splatnosti bola stanovená na 12 mesiacov počnúc dňom poskytnutia úveru a tým bola stanovená aj doba platnosti zmluvy, tá sa však automaticky predlžuje na ďalších 12 mesiacov pod podmienkou, že majiteľ riadne plnil záväzky vyplývajúce zo zmluvy a obchodných podmienok (body 2.2, 2.3, 3.1 zmluvy).

5. V zmluve bola dohodnutá ročná úroková sadzba 17,99% ročne (bod 5.1). Uvedené je aj RPMN 19,55%, predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN a priemerná hodnota RPMN vo výške 21,57% (bod 5.6, 5.11).

6. V osobitnej listine označenej ako Formulár o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 23.1.2012, ktorý je podpísaný žalovaným je uvedená výška mesačnej splátky a to minimálne 3% z dlžnej sumy.

7. Z výpisu z kreditnej karty žalovaného vyplýva, že žalovaný celkovo vyčerpal 1.494,83 Eur a zaplatil 1.011,94 Eur. Poslednú splátku poukázal dňa 19.12.2013.

8. Listom zo dňa 19.3.2014 žalobca vyzval žalovaného k zaplateniu dlhu vo výške 161,87 Eur (istiny 108,50 Eur) v lehote 7 dní od doručenia výzvy s tým, že ak k úhrade nedôjde, uvedená výzva je odstúpením od zmluvy podľa bodu 2.8.14 OP. Výzva bola žalovanému doručená dňa 21.3.2014.

9. Podľa bodu 2.8.14 OP v prípade neuhradenia minimálnej splátky môže žalobca od zmluvy odstúpiť.

10. Zmluvu uzavretú medzi stranami, ktorej predmetom bolo aj poskytnutie revolvingového úveru je potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1.12.2011 do 31.12.2012).

11. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2. citovaného zákona. Súd nezistil, po zohľadnení špecifik revolvingového úveru, že by v zmluve chýbala niektorá z povinných náležitostí v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia. Zároveň však súd musí konštatovať, že žalobca nepreukázal výšku svojej pohľadávky. Ako už bolo uvedené, žalovaný vyčerpal 1.494,83 Eur z úveru a zaplatil 1011,94 Eur a napriek tomu žalobca len istinu vyčísliť až na 1.324,56 Eur. Pritom v liste zo dňa 19.3.2014 uviedol dlh žalovaného len vo výške 161,87 Eur, z toho istinu na 108,50 Eur. Hoci týmto listom došlo aj k odstúpeniu od zmluvy a teda žalovaný už nerealizoval žiadne výbery, nie je zrejmé na základe čoho žalobca dospel k tak vysokej istine, ktorá je predmetom žaloby.

12. Z výpisu z kreditnej karty vyplýva, že žalobca účtoval žalovanému mesačný poplatok za omeškanie splátky 1,66 Eur, poplatok za upomienku alebo poplatok za výzvu na úhradu vo výške 23,24 Eur, pričom súd tieto poplatky považuje za neprijateľné zmluvné podmienky s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Sporné poplatky majú vyslovene sankčnú povahu a svojou podstatou predstavujú zmluvnú pokutu v zmysle § 544 Občianskeho zákonníka, ktorá však musí byť dohodnutá písomne. Uvedenými poplatkami preto žalobca obchádza ustanovenie § 544 Občianskeho zákonníka, čo je neprípustné. Navyše pre spotrebiteľský právny vzťah vychádzajúc aj z európskej judikatúry je typická tzv. teória skutočného plnenia, ktorá spočíva v tom, že spotrebiteľ má platiť len za skutočne dodanú službu. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku sa preto považuje podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (rozsudok Súdného dvora EÚ C26/13, Arpád Kásler, Hajnalka Káslerné Rábai proti OTP Jelzálogbank z 30.4.2014, bod. 58). Tento princíp je už zakomponovaný aj v ustanovení § 53 ods. 4 písm. v/ Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú podmienky, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

13. Za rozhodujúce v tomto spore súd však považoval odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcu. Súd však nezdieľa jeho názor o tom že tento právny úkon ako aj premlčanie treba posúdiť podľa Obchodného zákonníka.

14. Zmluva uzavretá medzi stranami je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

15. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

16. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

17. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

20. Súd zastáva názor, že spotrebiteľské zmluvy majú občianskoprávny charakter, čo napokon možno vyvodiť aj z ich zaradenia do Občianskeho zákonníka. Akékoľvek pochybnosti v tomto smere zákonodarca odstránil zákonom č. 102/2014 Z.z., ktorý doplnil § 52 ods. 2 o nasledovnú vetu: „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. V tejto súvislosti možno poukázať na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 3Mcdo 12/2014 zo dňa 21.4.2015. V zmysle neho vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení právneho predpisu, ktorého sú súčasťou, od účinnosti tohto právneho predpisu t.j. 1.5.2014 sa tieto novelizované ustanovenia vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Totožný právny záver vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR 8MCdo 13/2014 zo dňa 28.5.2015.

21. Ďalším argumentom pre aplikáciu Občianskeho zákonníka je skutočnosť, že vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy aj jej predmet je potrebné túto zmluvu, ako to už súd uviedol, posudzovať podľa osobitného právneho predpisu, ktorým je zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluva sa teda neposudzuje podľa Obchodného zákonníka, ale osobitného právneho predpisu. Pôsobnosť Obchodného zákonníka je upravená v § 261, kde v ods. 3 písm. d/ citovaného zákona (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) sa Obchodným zákonníkom spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov a ich záväzkové vzťahy okrem iného zo zmluvy o úvere (§ 497). Použitie Obchodného zákonníka je teda uvedené explicitne v citovanom § a teda aplikuje sa len na zmluvy uzavreté podľa § 497 Obchodného zákonníka, čo však nie je tento prípad, keďže úverová zmluva bola uzavretá podľa zákona č. 129/2010 Z.z.

22. Navyše súd poukazuje na vyššie citované ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s ním aj na vyslovený názor o nutnosti aplikácie Občianskeho zákonníka aj vo veciach posúdenia odstúpenia od zmluvy pri spotrebiteľských zmluvách, ktorý bol vyslovený už vo viacerých súdnych rozhodnutiach napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove 21Co 116/2013 zo dňa 15.4.2014, 6Co 105/2013 zo dňa 10.12.2013, Krajský súd Trnava 11Co/47/2014 zo dňa 22.10.2014, Krajský súd Prešov 2Co/266/2013 zo dňa 26.5.2014, 3Co/221/2013 zo dňa 11.6.2014, 1Co/154/2014 zo dňa 8.10.2014, 6Co/2/2013 zo dňa 19.11.2013, 8Co/15/2013 zo dňa 16.12.2013, 7Co/199/2015 zo dňa 19.11.2015. Súdny poukázali na to, že ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy vrátane úverov. Ak by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. Citované ustanovenie sleduje vylúčenie dopadu nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa oproti následku, ktorý dopadá na spotrebiteľa podľa „tohto“ zákona, pričom je logické, že zákonodarca tým rozumel Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy

nepoužije obchodné právo ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo.

23. Vychádzajúc z občianskoprávneho charakteru spotrebiteľskej zmluvy a skutočnosti, že úprava odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa výhodnejšia ako úprava v Obchodnom zákonníku, preto s použitím § 54 ods. 1 OZ sa použije pre tento inštitút § 48 Občianskeho zákonníka.

24. Podľa § 48 ods. 1 OZ od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

25. Podľa § 48 ods. 2 OZ odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

26. Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa pri odstúpení zmluva ruší od začiatku (ex tunc) a preto vzťah z nej je potrebné vyporiadať podľa § 457 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak je zmluva neplatná alebo ako bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove 1Co 154/2014 zo dňa 8.10.2014, 8Co 15/2013 zo dňa 16.12.2013, 6Co 81/2012 zo dňa 14.2.2013, Krajského súdu v Trnave 11Co 47/2014 zo dňa 22.10.2014). Na podporu tohto záveru možno však poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 402/2013 zo dňa 19.6.2013, ktorý sa zaoberal sťažnosťou práve vo veci právneho posúdenia odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka pri spotrebiteľskom úvere a považoval ho za ústavne komformný a preto sťažnosť odmietol.

27. S účinnosťou od 1.5.2014 súdy sú povinné ex offo pri spotrebiteľských veciach posúdiť aj možnosť premlčania nároku. Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

28. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

29. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

30. Pre vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo žalobcovi vo forme poskytnutých finančných prostriedkov žalovanému platí dvojnásobná subjektívna premlčacia lehota, ktorá plynie odo dňa po účinnosti odstúpenia od zmluvy, t.j. od 29.3.2014 a teda v danom prípade uplynula 29.3.2016. Keďže žaloba bola podaná 28.6.2016, súd s poukazom na premlčanie uplatneného nároku, žalobu zamietol.

31. O nutnosti aplikácie Občianskeho zákonníka pre posúdenie premlčania opäť možno poukázať na dôvody vysvetľujúce právne posúdenie odstúpenia od zmluvy a predovšetkým je potrebné poukázať na právny záver rozsudku Najvyššieho súdu SR 3MCdo 12/2014 zo dňa 21.4.2015, ktorý sa týka práve premlčania pri spotrebiteľských veciach a podľa ktorého § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia teda pred 1.5.2014 a preto premlčanie je potrebné posúdiť podľa Občianskeho zákonníka.

32. Ohľadom argumentácie žalobcu odkazujúcej na § 13 zákona č. 129/2010 Z.z. súd poukazuje na právny záver vyplývajúci z rozsudku Krajského súdu v Prešove 7Co 139/2015 zo dňa 28.9.2015, ktorý sa týka sporu toho istého žalobcu, kde súd druhej inštancie k tomuto ustanoveniu uviedol, že išlo o osobitnú úpravu k § 48 Občianskeho zákonníka a to v prípade bezdôvodného odstúpenia od zmluvy zo strany spotrebiteľa, čo však rozhodne nie je tento prípad.

33. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému žiadne trovy konania nevznikli a neúspešný žalobca nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.